

Manifest Interoperacyjności Systemów Informatycznych w Ochronie Zdrowia

Praktyczna realizacja zasad interoperacyjności przez dostawców usług informatycznych w ochronie zdrowia napotyka wiele trudności, w tym m.in:

1. **Wysokie dodatkowe opłaty:** Dostawcy usług informatycznych wymagają od placówek ochrony zdrowia dodatkowych wysokich opłat za stworzenie warunków interoperacyjności dla systemów, co istotnie ogranicza możliwość automatyzacji procesów i wprowadzania innowacyjnych rozwiązań;
2. **Wydłużony czas implementacji:** Długi czas jaki wskazują dostawcy usług informatycznych dla realizacji interoperacyjności znacznie wydłuża, a czasami uniemożliwia zakup nowego systemu od nowego dostawcy.
3. **Ograniczony dostęp do danych:** Ograniczenia wprowadzane przez dostawców usług informatycznych w dostępie do danych gromadzonych w systemie w praktyce znacznie utrudniają analizę tych danych, czy migrację do nowego systemu, w którym analizy te byłyby możliwe do wykonania.
4. **Ograniczenia w realizacji specyficznych oczekiwań odbiorców** rozwiązań, którzy są odpowiedzialni za realizację procesów medycznych ukierunkowanych na dobro pacjenta we współpracy wielu dyscyplin medycznych i okołomedycznych.

Mając na celu racjonalizację wydatków publicznych, poprawę efektywności działania podmiotów leczniczych i jakości obsługi pacjentów poprzez wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Szpitali Prywatnych (OSSP) uważa, że należy niezwłocznie podjąć działania w celu poprawy aktualnej sytuacji poprzez uregulowanie zagadnień interoperacyjności systemów teleinformatycznych dostarczanych do placówek ochrony zdrowia w Polsce.

Działania te powinny zaowocować przyjęciem katalogu dobrych praktyk w obszarze tworzenia i wykorzystywania systemów informatycznych w ochronie zdrowia. Skutkiem tych działań powinno być poprawienie efektywności wykorzystywania systemów oraz możliwość szerszego analizowania danych dla dobra pacjentów przy zapewnieniu adekwatnego poziomu bezpieczeństwa komunikacji i poufności oraz integralności przekazywanych danych.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Szpitali Prywatnych stoi na stanowisku, że **jest to możliwe w oparciu o obowiązujące akty prawne** określające zasady interoperacyjności w placówkach realizujących zadania publiczne, które wymagają jedynie odpowiednich rozporządzeń.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 Ustawy z dnia 17 lutego 2005 roku o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, wymagania w tym zakresie dotyczą również samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz spółek wykonujących działalność leczniczą w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej.

Zostały one sprecyzowane w Rozporządzeniu RM z dnia 21 maja 2024 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

Ponadto zgodnie z art. 8d Ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia, znowelizowanej Ustawą z dnia 16 czerwca 2023 r. o jakości w opiece zdrowotnej i bezpieczeństwie pacjenta, **wzywamy Ministerstwo Zdrowia do niezwłocznego opublikowania projektu wymogów dotyczących wspólnych i bezpiecznych otwartych standardów komunikacji w celu konsultacji z usługodawcami oraz dostawcami usług informatycznych.**

OSSP stoi na stanowisku, że tak podjęte działania będą istotnym krokiem na drodze o do krajowej implementacji rozwiązań europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia (EHDS).

Jednocześnie zasadne jest już na obecnym etapie wprowadzenie w organizowanych przez podmioty lecznicze przetargach na dostawy systemów informatycznych wymagania, aby dostawcy usług informatycznych zapewniali w cenie dostawy systemu działania związane z koniecznością stworzenia warunków interoperacyjności z innymi systemami informatycznymi i aparaturą medyczną, zgodnie z poniższymi regułami.

Niemniej istotną kwestią do rozwiązania są też warunki dostawy systemów informatycznych do średnich i małych podmiotów publicznych i niepublicznych, które same będąc ważnymi interesariuszami systemu ochrony zdrowia w swoim rozproszeniu są bezradne wobec dyktatu dostawców. W obszarze tym OSSP proponuje przyjęcie warunków minimalnych dotyczących interoperacyjności dostarczanych systemów informatycznych oraz ich monitorowanie i rozwijanie poprzez okresową (proponuje się co 2 lata) ewaluację do zmieniających się zewnętrznych regulacji i wymagań rynkowych. Dodatkowo do rozważenia jest monitorowanie ceny oferowanych rozwiązań oraz kosztów integracji poziomej, jakie one powodują.

Automatyzacja procesów przetwarzania danych i integracja systemów koniecznych do funkcjonowania podmiotu zwiększy efektywności przetwarzania danych oraz potencjał dostępności do świadczeń dla pacjentów uwalniając zasoby podmiotu. Będzie też znaczącym udogodnieniem w wysiłkach na rzecz podnoszenia jakości w systemie ochrony zdrowia.

OSSP rekomenduje, aby działania szczegółowe oparte zostały co najmniej o następujące zasady:

Otwartość i standaryzacja komunikacji

W celu umożliwienia realizacji procesów wymagających dwukierunkowej wymiany informacji między różnymi systemami informatycznymi wszystkie systemy medyczne, zarówno komercyjne jak i publiczne, muszą implementować ustandaryzowane interfejsy API zgodne ze specyfikacją OpenAPI. Jednostka Koordynująca powołana lub wyznaczona przez Ministra Zdrowia dostarcza referencyjną implementację zintegrowanego systemu, która służy jako wzorzec implementacji standardu i platforma rozwoju innowacji. Dostawcy systemów komercyjnych zachowują prawa własności intelektualnej do swoich rozwiązań, pod warunkiem pełnej implementacji standardowego API oraz udostępnienia szczegółowej dokumentacji interfejsów.

System referencyjny

Jednostka Koordynująca odpowiada za utrzymanie i rozwój systemu referencyjnego, który pełni rolę:

- Wzorca implementacji standardu OpenAPI w systemach medycznych
- Platformy do prototypowania i walidacji nowych rozwiązań
- Środowiska szkoleniowego i rozwojowego dla wszystkich interesariuszy systemu
- Narzędzia do weryfikacji zgodności implementacji komercyjnych

Dokumentacja i standardy

Każdy system medyczny, niezależnie od modelu licencjonowania, musi zapewniać:

- Kompletną dokumentację API zgodną ze specyfikacją OpenAPI
- Szczegółowy opis metod wymiany danych dla zdefiniowanych procesów biznesowych
- Dokumentację struktury bazy danych w zakresie wymaganym dla integracji
- Zgodność z wzorcami implementacyjnymi określonymi przez Jednostkę Koordynującą
- Dokumentację procedur bezpieczeństwa i ochrony danych

Transparentność danych

System gwarantuje kontrolowany dostęp do danych i procesów na wszystkich poziomach, wspierając:

- Podejmowanie decyzji w oparciu o wiarygodne dane
- Rozwój rozwiązań wykorzystujących sztuczną inteligencję
- Generowanie porównywalnych statystyk i raportów
- Audyt i kontrolę jakości danych
- Badania naukowe z zachowaniem prywatności pacjentów

Ekosystem współpracy

Jednostka Koordynująca wspiera rozwój ekosystemu poprzez:

- Programy współpracy z uczelniami i jednostkami badawczymi
- System certyfikacji dostawców komercyjnych
- Kompleksowe wsparcie techniczne dla interesariuszy
- Koordynację działań rozwojowych i innowacyjnych
- Organizację szkoleń i warsztatów

Bezpieczeństwo i standaryzacja

System zapewnia wysoki poziom cyberbezpieczeństwa poprzez:

- Uproszczenie stosu technologicznego
- Redukcję złożoności architektury
- Standaryzację protokołów bezpieczeństwa
- Regularne audyty bezpieczeństwa
- Mechanizmy wykrywania i reagowania na incydenty

Zarządzanie rozwojem

Zespół Koordynujący, działający w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, odpowiada za:

- Rozwój i utrzymanie standardów OpenAPI
- Zarządzanie systemem referencyjnym
- Koordynację prac wszystkich interesariuszy
- Certyfikację rozwiązań komercyjnych
- Planowanie strategiczne rozwoju platformy

Mierzalność i analityka

System zapewnia:

- Ustandaryzowane gromadzenie i przetwarzanie danych medycznych
- Zaawansowane narzędzia analityczne
- Mierzalne wskaźniki efektywności i jakości
- Mechanizmy raportowania i wizualizacji danych
- Wsparcie dla badań naukowych i analiz epidemiologicznych

Wspieranie innowacji

Platforma tworzy środowisko sprzyjające innowacjom poprzez:

- Otwarty dostęp do implementacji referencyjnej
- Standaryzację interfejsów i protokołów
- Uproszczony proces integracji nowych rozwiązań
- Program wsparcia dla startupów medycznych
- Środowisko testowe dla innowacyjnych rozwiązań

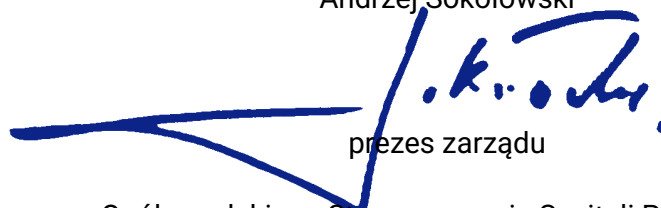
Strategiczny rozwój

System realizuje cele strategiczne poprzez:

- Budowę spójnej architektury systemów medycznych
- Rozwój kompetencji cyfrowych personelu medycznego
- Efektywne wykorzystanie zasobów
- Optymalizację kosztów przy zachowaniu wysokiej jakości
- Wsparcie transformacji cyfrowej ochrony zdrowia

OSSP rekomenduje szerokie konsultacje środowiskowe w zakresie swojej propozycji i zaprasza do współpracy wszystkich interesariuszy systemu ochrony zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów realizujących świadczenia na rzecz ochrony zdrowia obywateli w Polsce.

Andrzej Sokołowski

prezes zarządu

Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Szpitali Prywatnych